

Bilaga 1. Samrådsredogörelse, Nätutvecklingsplan 2025– 2034

Ystad Energi Elnät AB

2025-01-01

Beslutad av styrelsen 16 december 2024

Ystad Energi Elnät

Ystad Energi Elnät har i enlighet med ellagen (1007:857) och Energimarknadsinspektionens föreskrift (EIFS-2024:1) tagit fram och publicerat en nätutvecklingsplan, samt i enlighet med kraven genomfört ett samråd.

Samrådets genomförande

Samrådstiden var under perioden 15 september – 30 oktober 2024. Nätutvecklingsplanen publicerades och var tillgängligt för genomläsning på Ystad Energi's hemsida.

Inkomna synpunkter och Ystad Energi Elnäts ställningstaganden

E.ON Energidistribution

E.ON anser att Ystad Energi Elnäts prognoser är samstämmiga med E.ON:s prognos. E.ON:s bedömning av kapacitetsläget där Ystad Energi Elnät AB har abonnemang är följande:

Konsumtion på kort, medellång och lång sikt

- E.ON kan möta prognosen för konsumtion utan risk för kapacitetsbegränsningar.
- Anslutning av ytterligare konsumtion utöver prognos ökar risken att kapacitetsbegränsningar uppstår.

Produktion på kort, medellång och lång sikt

- E.ON kan möta Ystad Energis prognos för behovet av produktion utan risk för kapacitetsbegränsningar.
- Det finns goda förutsättningar att ansluta produktion utöver prognosen.
- Generellt finns en låg risk för att kapacitetsbegränsningar uppstår vid stora anslutningar.

E.ON betonar att detaljstudier krävs alltid i det enskilda fallet.

Ystad Energi Elnäts bedömning

Ystad Energi ser att E.ON:s bedömning av kapacitetsläget motsvarar Ystad Energi prognoser. Ystad Energi ser positivt på E.ON:s bedömning av att kunna möta Ystad Energi prognoser för såväl konsumtion som produktion på kort, medellång och lång sikt.

Ystad Energi ser inte att E.ON:s samrådssvar föranleder några kompletteringar eller ändringar i framtagna nätutvecklingsplan.

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelsen konstaterar att dialog skett med Ystad kommun för denna plan, men inte med Skurup.

Det finns en översiktskarta som omfattar ert elnät, dock framgår det inte om nätet är indelat i delområden. Tydlig indelning i delområden är något som länsstyrelser fört fram som kan underlätta för att få en överblick.

Länsstyrelsen skulle välkomna ett förtydligande angående fördelning av förbrukningens sammanvägda utveckling för att skapa större förståelse för hur den slutgiltiga avvägningen gjorts för hög respektive låg-scenario. Fördelning av produktionens sammanlagda installerade effekt vid högt respektive lågt scenario skulle även med fördel åskådliggöras under detta kapitel.

Länsstyrelsen vill upplysa om att på s 8, där det anges vilka kommunala planer som använts som underlag, inte har tagits upp två fördjupningar av översiktsplanen. Dels för Svarte och dels för

Köpingebro. Den senare har kommunen dock i sin planeringsstrategi angett att den inte anses vara aktuell och att arbete med ny fördjupning pågår (har inte varit på samråd ännu).

Följande står i nätutvecklingsplanen: "I översiktsplanen konstateras det att kommunen har stort behov av förnyelsebar produktion, men att markanvändningen för anläggande av detta konkurrerar med annan användning såsom jordbruk. Någon storskalig solkraft antas därför inte byggas inom Ystad Energis Elnäts område." Ytterligare information om den dialog som förts med kommunen och om de står bakom nätbolagets tolkning är av intresse för Länsstyrelsen.

Ystad Energi Elnäts bedömning

Syftet med nätutvecklingsplanen är att skapa en övergripande bild av hur överföringsbehovet i Ystad Energi Elnäts egna elnät förväntas utvecklas under en tioårsperiod. För detta ändamål har Ystad Energi använt andra källor som underlag för denna bedömning, för att skapa en bild av vilka faktorer det är som kommer att driva kapacitetsbehovet och i vilken omfattning. Vi har i rapporten hänvisat till vilka faktorer det är och för en djupare analys hänvisar vi därför till våra källor, vilka finns angivna i rapporten. Någon indelning i delområden har inte gjorts då Ystad Energis elnät är ett sammanhängande elnät och med en relativt begränsad utbredning. Verksamheten är nästan uteslutande helt inom Ystads kommun, därav är de kommunala underlagen från Ystads kommun också mest relevanta. Det finns ett mindre område inom Ystad Energis koncessionsområde som sträcker sig in i Skurups kommun, där Ystad Energi idag har 4 kunder. Utvecklingen i detta område bedöms inte avvika väsentligt mot vad som bedöms i övrigt.

Angående de fördjupningar av detaljplanen för Svarte respektive Köpingebro hänvisas till Ystads Energi svar till Ystads kommun i samma fråga, se Ystads kommun nedan.

Informationen i Ystads kommuns översiktsplan tillsammans med andra faktorer, t.ex hur många förfrågningar om anslutning av storskaliga solcellsparker, närhet till bebyggelse bidrar till en helhetsbedömning att sannolikheten för storskalig solcellsproduktion i området är låg.

Ystad Hamn

Ystad hamn tycker samrådsunderlaget är väl genomarbetat i sin helhet och har beskrivit problematiken med effektbehovet för landströmsel väl. Ystad hamn tycker däremot att det saknas konkreta åtgärdsförslag för hamnens förväntade ökade effektbehov. Hänskjutning till framtida regionnätutveckling efter 2030 räcker inte, eftersom lagkrav (EU direktiv AFIR artikel 10) kommer att träda i kraft innan 2030 och hamnens effektbehov med största sannolikhet kommer att öka. Det råder p g a kundförhållandet till förbrukarna (färjorna) stor osäkerhet till vad effektbehovet blir. Ett rimligt antagande till ledtid för effektökning med ca 2MW borde inte vara längre än 2år.

Avsnitt 2.2.1, sjunde stycket, ska vara 5000 bruttoton (inte 8000 som är beskrivet i dokumentet).

Ystad Energi Elnäts bedömning

Prognosen i nätutvecklingsplanen bygger på sådan information Ystad Energi tidigare tagit del av från Ystad Hamn, Ystads kommun och annan publik information. När Ystad Hamn lämnar in en konkret förfrågan kommer de konkreta behoven och åtgärderna att utredas detaljerat.

Uppgifterna i avsnitt 2.2.1 har rättats i den slutliga versionen av nätutvecklingsplan.

Ystads kommun

Generellt ger nätutvecklingsplanen en tydlig och samlad bild av hur Ystad Energi arbetar med nätutveckling.

Det framkommer inte hur Ystads vision och målbild har legat till grund för Ystads Energis behovsplanering. Under avsnitt 1 hade det varit relevant att kort beskriva Ystads Energis uppdrag och hur bolaget definierar sitt uppdrag i förhållande till Ystads vision.

Under avsnitt 2.1 anges vilka underlag Ystad Energi haft för prognosarbete. Två av kommunens översiktsplaner finns med, de för Staden Ystad respektive Kommunen Ystad, dock saknas två nu gällande översiktsplaner, den för Svarte respektive den för Köpingebro. För komplett underlag bör samtliga nu gällande översiktsplaner vara relevant att ha som prognosunderlag. Upplysningsvis pågår också arbete med en ny översiktsplan för Köpingebro-Nybrostrand. Energi- och klimatstrategin från 2013 anges som underlag, men den ersattes av Ystads kommuns miljöprogram när det antogs av kommunfullmäktige 2021. Energibokslut görs årligen, så det finns nyare än det som anges som underlag.

I Ystads kommuns planeringsstrategi, som antogs av kommunfullmäktige i juni 2024, framkommer alla nu gällande, pågående och kommande strategier för Ystads utveckling. I planeringsstrategin finns en del nuläges och omvärldsanalys, med fördel hade nätutvecklingsplanen kunnat ha med en mer utförlig nuläges och omvärldsanalys kopplat till energisektorn.

I avsnitt 2.1 anges att alla luftledningar har byggts bort. För tydlighet bör att luftledningen in på Surbrunnsområdet kommenteras.

Förståelsen för avsnitt 2.2.1 hade ökat med underrubriker. Ett resonemang kring utmaningen med att tillhandahålla laddinfrastruktur i stadsmiljön och för boende i flerfamiljshus hade med fördel kunnat belysas. Det bör nämnas att i ÖP 2030 finns ett stort område vid Svarte utpekad för solceller. Dock har kommunen ingen skyldighet att redovisa större solcellsanläggningar i översiktsplanen. De kan ändå redovisas med syfte att upplysa kommunens invånare om markägares ambitioner i frågan.

I avsnitt 2.3 anges att kapacitetsbegränsningar inte varit en utmaning för Ystads Energi. Det har vid olika tillfällen funnits diskussioner om att vissa större etableringar inte kan ske i Ystad (eller andra delar av regionen) på grund av kapacitets/överföringsproblematik. Att eller hur Ystads Energis elnät inte berörs av detta behöver utvecklas och förklaras. I en mening nämns den regionala problematiken, vilken med fördel borde fördjupas för att nyansera lägesbilden.

I avsnitt 4 beskrivs Ystads Energis bedömning av åtgärder för att möta behov. Det är problematiskt att diskussionen om nätkapaciteten endast förs av bolaget som har som uppgift att få många kunder och leverera så mycket el de bara kan. Det blir svårt för Ystad Energi att problematisera över hur vi skulle kunna medverka till att minska behovet av kapacitet, genom att förespråka eller arbeta för andra, parallella lösningar. Biogas kan göras 100% grön, och vore ett bra komplement till elbilar. Fjärrvärme är ett bra alternativ till värmepump, och kan avlasta elkapacitetsbehovet och skapa resiliens genom att vi har många olika system i stället för ett enda. Nätutvecklingsplanen motsäger inte att detta arbete görs, men den är otydlig i vad resultaten blir i ett större perspektiv om kapacitetsutvecklingen är högre eller snabbare än vad som förutspåts. Det borde beskrivas på ett mer detaljerat sätt. Olika möjliga scenarios borde beskrivas mer målade så att det går att förstå konsekvenser för Ystads utveckling av bostäder och verksamheter om kapacitetsuttaget blir högre än prognosen.

Under avsnittet 5. Samråd anges att Ystad Energi i tidigt skede haft möte med Ystads kommuns stadsbyggnadskontor. I direktdialog har Ystad Energi förklarat att de inför att ta fram denna samrådshandling inte haft dialog med någon inom samhällsbyggnadsförvaltningen om behov och prognoser, så den uppgiften bör justeras. Vid behov kan samhällsbyggnadsförvaltningen tillhandahålla information om prognoser för byggande utifrån större antagna detaljplaner eller

pågående detaljplanearbeten, motsvarande det underlag som används bland annat för befolknings- och trafikprognoser.

Olika verksamheter inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde har granskat planen. Vi ser inte att VA-verksamheten och dess nu kända utvecklingsplaner påverkar Ystad Energis prognosarbete, utvecklingsbehov och framtida effektbehov. Inte heller kommunens exploateringsverksamhet.

Ystad Energi Elnäts bedömning

Ystad Energi har sökt så konkret information som möjlig om t.ex framtida bostadsbyggande, mark som avsätts för industrietableringar, laddinfrastruktur, produktion m.m. Denna information är främst att hämta från de kommunala översiktsplanerna och andra kommunala strategiska inriktningar. Ystad kommuns övergripande visioner och målbild återspeglas i de kommunala planerna.

Fördjupningarna till Översiktsplanen för Svarte respektive Köpingebro har studerats inför arbetet med nätutvecklingsplanen. Bedömningen som gjordes var att de utifrån de uppgiftsbehov som behövdes för prognosarbetet inte gav mer fakta än vad som redan framgår av Ystads översiktsplan. Fördjupad översiktsplan för Svarte läggs till i källförteckningen. Det ska också påpekas att Köpingebro ligger utanför Ystad Energi Elnäts koncessionsområde.

Den nya Energi- och klimatstrategin från 2021 har studerats och ersatt versionen från 2013 i källförteckningen. Övergripande kan Ystad Energi inte se att den nya miljö- och klimatstrategin förändrar de trender som redan identifierats inom nätutvecklingsplanen och att effektprognosen därför inte påverkas inom den redan stora spridningen i förväntat utfall mellan högt och lågt scenario.

Ystad Energi har inte genomfört någon egen nuläges- och omvärldsanalys. Ystad Energi har här förlitat sig på de nationella planerna från t.ex Energimyndighet, Svenska Kraftnät och Power Circle och dess nuläges- och omvärldsanalyser som underlag för prognosarbetet. Dessa planer finns upptagna i källförteckningen.

Luftledningen som kommer in på Surbrunnsområdet är E.ON:s 50 kV ledning som matar Ystad med omnejd med el. Denna ledning ägs och drivs av E.ON. Framtidsplanerna för denna ledning ligger därför under E.ON:s ansvar och ingenting Ystad Energi beslutar om.

För fördjupning av den regionala problematiken hänvisar Ystad Energi till E.ON Energidistributions nätutvecklingsplan. Ystad Energi har överskådligt redogjort för utmaningarna och osäkerheten som råder avseende tillhandahållandet av kapacitet från regionnätet, speciellt i det höga scenariot. Ystad Energi har också en löpande dialog med E.ON i dessa frågor. Åtgärder och helhetsbild ligger dock inom E.ON:s ansvar.

Nätutvecklingsplanernas syfte är att identifiera vilka effektbehov som uppstår utifrån den samhällsutveckling vi idag kan se och därmed vilka åtgärder som är nödvändiga för att klara av att hantera dess effektbehov. Ystad Energi välkomnar därför en fortsatt dialog med Ystad kommun om hur elförsörjningen kan kompletteras med lösningar genom andra energislag för att därmed på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt bidra till att stödja samhällsutveckling och den pågående energiomställningen.

Den slutliga nätutvecklingsplanen har korrigerats så att den återger samrådsförfarandet på ett korrekt sätt.

Svenska kraftnät

Svenska Kraftnät har granskat Ystad Energi Elnät AB:s nätutvecklingsplan för perioden 2025–2034 och meddelar att de inte har några synpunkter på den i dess nuvarande form.

Ystad Energi Elnäts bedömning

Ystad Energi ser Svenska kraftnäts svar som en bekräftelse på att nätutvecklingsplanen har rätt omfattning och inriktning. Svenska Kraftnäts svar föranleder därför inte några kompletteringar eller ändringar i framtagna nätutvecklingsplan.

Privatperson - Kund inom Ystad Energi Elnäts område

Angående sol och vind och deras nuvarande produktion så påpekar jag att produktionen kan vara så låg som 0 Kw men under bra förhållande går jag på era siffror med 15 Kw ! Detta borde alla dessa producenter kunna backa med egna batterier för annars är produktionen ej speciellt intressant då den kan infalla under perioder när det redan finns för hög produktion! Solcellerna drar stora kostnader till nätet och det borde vara ett krav att de står för dessa kostnader som de orsakar eller väljer att själva lagra el energin till sitt eget behov! Sol el i liten skala eller stor skala kan inte anses som den el form som ska premieras! Vare sig för miljön eller för elproduktionen.

Jag har tidigare pratat varmt för Kraftvärme där en plan för ökad planerbar elproduktion skulle vara fördelaktigt för Ystads energi då både värme och elproduktion går hand i hand och skulle stärkt nätet i Ystad radikalt 24 timmar om dygnet samt funnits tillgängligt året runt!

Batterilagring har en ringa mängd el som kan tas fram akut och kostnaderna för dessa batterier är mycket höga och ännu svårare att få lönsamhet på även om samhällspengar kommer till del! Det handlar om kanske 0.5 timmar eller 1 timme som kan rädda nätet delvis men det gör vi billigare med reservkraftverk eller varför inte med elproduktion samt värme från röt gaserna från reningsverket! Batterierna är också en stor säkerhets risk med explosivitet och dess svårsläckta och giftiga egenskaper i tätbebyggt område!

Det stora effektbehovet som uppstår när båtar vill ha el kan också kompenseras med naturgas kraftverk i hamnen samt värme till Hamnstaden den eventuella!

Naturgas tänker vän av dagens ordning då blir det Co2 fossilt C14 men det blir det av fuktig flis också bara att den är biogen Co2 C13 Flis släpper ut ca 7 ggr mer Co2 än naturgas från danska sockeln ! Funktionen i Atmosfären är nästan identisk oavsett form ! Detta gäller även C12 Co2

Ystad Energi Elnäts bedömning

Ystad Energi har de senaste åren noterat ett väsentligt ökat intresse för installation av såväl solceller, batterier och laddning för elbilar. Detta har skett genom konkreta installationsanmälningar, men också genom ett ökat intresse genom förfrågningar. Att denna trend förväntas fortsätta understöds av nationella målsättningar för att klara energiomställningen till en fossilfri energiproduktion och återspeglas därigenom i Energimyndighetens och Svenska Kraftnäts nationella framtidsscenarier. Det är med dessa trender och scenarier som grund Ystad Energi tagit fram denna nätutvecklingsplan.

Ystad Energi ställer också stora förhoppningar till att det inom snar framtid utvecklas nya marknadsmodeller för hur batterilager, såväl småskaliga som storskaliga, ska kunna bidra till att reducera effekttoppar i elnätet. Detta är en av de möjligheter Ystad Energi ser med framtida flexibilitetslösningar.

Avseende eventuell utbyggnad av kraftvärme eller ökat utnyttjande av naturgas har Ystad Energi här främst kommunens planer som underlag för bedömning av vilken påverkan det har på elnätets effektbehov.

Kundens svar föranleder inte några justeringar eller ändringar i liggande nätutvecklingsplan.